

SABADELL FEDERAL

Setmanari porta-veu del Partit Federal

Redacció i Administració: Jardí, 7 i 9

Els originals no's tornen.

Dels articles ne son responsables els seus respectius autors.

SUBSCRIPCIÓ MENSUAL 50 CÉNTS.

NOMBRE SOLT 10 »

El nostre extraordinari

Circumstancies veritablement favorables per a nosaltres, que han fet neixer a dintre nostre com una esperança i un triomf, fa que avui llencem el nostre primer extraordinari a la plaça pública, en aquesta plaça on tantes voltes hem combatut i hem sigut combatuts, on tantes voltes el nostre flamejant estandart l'han empès els aires de victòria, perquè forçosament les nostres armes, que batallèn no més que per la veritat i la raó, no més que per els ideals de democràcia i de llibertat, no més que per la justícia i el benestar dels homes, no podien ni fracassar ni menys emportar-se'n la part més minúscula de la victòria. El nostre triomf no el representen ni un botí indigne ni uns fruits egoistes, sino allò que, clarament, a la llum del dia, ha vist tot-hom i tot-hom sab en que consisteix: amb un gran cúmul d'honradesa i de virtut, car les nostres armes no han sigut mai tacades.

Durant molt temps, a Sabadell, la dama de la Llibertat estava tancada en el castell en que l'havien empesa tots els homes retardataris, obscurantistes, enemics declarats del poble, es a dir pels veritable caciquistes, i aquesta dama esperava el cavaller gentil que, amb la seva noble llança, truqués a la seva porta per a deslliurar-la. Dones bé, hem sigut nosaltres els seus cavallers deslliuradors i amb la nostra llança tota tremolosa per la ira i tots palpitants per la cobejança de la nostra victòria, esperem impàvids el cavaller que vulgui, altre cop, fer-la opresa.

La supressió del impost de consums

V

Amb el present, fem punt final a la serie d'articles qu'hem publicat amb l'intent de donar a conèixer a nostres llegidors lo que ha de ser la supressió del impost de consums a Sabadell, baix la llei de 12 de juny de 1911; llei que som els primers en confessar que no ompla pas tots nostres desitjos, pero que defectuosa i tot, potser en aquesta ciutat encaixa molt millor que en moltes d'altres de distint modo de ser de la nostra, permeteu-nos obtenir la seguretat de resoldre amb ella el problema amb bastanta satisfacció, sino amb satisfacció complerta, i acabarem parlant de lo que havíem de parlar al començament, puig hem donat preferència a la materialitat del assumpte, perquè la opinió pública en general es preocupa més d'averiguar si la reforma ha de perjudicar o afavorir sos cabals, que d'assegurar-se si la mateixa implicará un avenç moral i social que pugui dignificar nostra condició de ciutadans.

I efectivament, a nostre entendre, tota població que, sabent-se sustraurer de lo caduc i rutinari, mogut pel desig de donar un pas endavant per la via de la transformació social, que'ns ha de conduir a conquerir son perfeccionament, desterrar aquest sistema de tributació que, només per lo que es vell sembla que's fa insubstituible, pero que no hi ha cap regla de equitat ni de justícia que la aboni, ha de mereixer l'elogi de tot-hom que es precii de desinteressat i justicier.

No hi ha cap dubte: el sol fet de deixar

sense aplicació la llei que fa tributar a tots els ciutadans sense distincions, per lo que mengen i veuen, i encare en major quantia, sobre d'aquells articles d'impossible substitució, representa un perfeccionament social, siguent aquest més gran tant quant més inclinat en sentit racional i just s'apliqui l'altre sistema tributari en substitució d'aquell, donat per sentat que la vida colectiva implica un gasto que per a no poguer-lo cubrir amb altres fonts d'ingrés menys oneroses, han de pagar-lo els ciutadans directament,

I en l'ordre moral, no cal dir lo que guanyarem: desapareixerá la causa per la qual molts ciutadans que'n els demés ordres de la vida son honrats, i quan se tracta de posar en pràctica el procediment del frau, no tenen escrúpol en defraudar els interessos comunals, que son els de tot el poble, per a costa d'ell enriquir-se. Suprimint la zona fiscal s'aboleix el vergonyós procediment de deturar i escorcollar als ciutadans quan entren a la població, lo que ha originat series disputes que a voltes han degenerat en verdares colissions, tinguent que lamentar sagnantes desgracies, i moltes altres consideracions que per aquest mateix ordre podrien anar senyalant, i no ho fem perquè de sobres son conegudes del poble i ell mateix se les farà.

Resumint, direm que tots quants datos hem aportat aquí son verídics; els numèrics, per ser extrets dels llibres de l'Ajuntament, els quals están al alcanç de tot ciutadà que vulgui comprobar-los; els que a la llei de

supressió de consums se refereix, per haver donat a la mateixa exacte interpretació; els que es basen sobre calculs, per la solidesa en que aquets s'han fonamentat. Per consegüent, es pot assegurar que suprimint l'impost de consums a Sabadell el primer de jaaner pròxim, haurem realitzat una obra de justícia i d'equitat, procurant allaugerir de de les càrregues al comú, en el humil; haurem solidat la hisenda municipal, facilitant-li per un cantó fonts d'ingrés més efectives que les actuals, i per l'altre l'estalvi de grans desembolsos que sense reversió van a parar a l'Estat; haurem fet desaparèixer, traient la zona fiscal, el cercle de ferro que oprimeix nostra ciutat, privant-li son desenrotlló i expansió comercial i industrial; farem que es deixi de treure de la massa tributaria en general, a la ratlla de 60.000 duros anyals que's paguen actualment al tresor nacional; haurem fet desaparèixer grans vicis i demoralitzacions administratives, portant, de pas, la moralització ciutadana per molts desconeguda, o al menys no practicada, i per fi, haurem realitzat una gran obra social que'ns ha de portar, de mica en mica, a la consecució dels nostres somnis, que és la de veurer com a germans a tots els homes per més que siguin de distintes classes socials, per considerar i atendre el poderós la situació del humil, i desaparèixer d'aquest, l'apreciació i la creensa de que aquell es un enemic seu.

Pot fracassar, pot malograr-se aquesta gran obra, que ben entesa, ha de favorir a tots els ciutadans sense distincions de classes; però que pels seus efectes immediats, alguns es creuran perjudicats, si la indiferència dels més deixa pas franc a les males arts de que's podrien valdrer uns desaprensius que amb el frau fan avui el seu agost havent-hi els consums, i l'egoisme d'uns altres, que no veuen res més sinó que de moment els semblará qu'amb la nova tributació han de contribuir amb més quantia que avui a les càrregues comunals, encare que uns i altres no donguin la cara, perquè desgraciadament, sempre n'hi ha que per ignorancia o per conveniencia no ben entesa, es presten a fer la voluntat del que'ls mou.

Els encarregats que'n son més d'aprop i més directes, de portar a terme aquesta reforma, tenen la seguretat del éxit, com queda demostrat amb el contingut dels anteriors articles; sols l'egoisme per l'interés particular que priva de veurer i volguer el bé colectiu, pot fer-lo fracassar si tan persistent i avassallador es presentava, però en aquest cas, sobre dels que tal fessin, caiga el pes de la responsabilitat del fracàs, que privaría a Sabadell de dies més afalagadors, en tots els ordres de la vida, dels que avui está passant.

J. LLAGOSTERA.

Los intelectuales y el pueblo

Hace poco, el Ministro de Instrucción pública destituyó a D. Miguel de Unamuno de su cargo de Rector de la Universidad de Salamanca. Don Miguel de Unamuno es una de las cabezas más efervescentes, más volcánicas de España. Bergamín, el Ministro de Instrucción pública, es un hombre menos que mediocre, con una mentalidad de zuni, con un cerebro en el que no hay más que malicia andaluza y frescura, una frescura verdaderamente ártica. No hay más que recordar que a ese sujeto lo condenó por estafa a ignora qué pena un tribunal francés. Un individuo de estas prendas, en España tenía por fuerza que hacer carrera, tenía que llegar a ministro de la corona.

Con motivo de esa destitución, algunos intelectuales — Ortega Gasset, Marcelino Domingo, etc. — se han dirigido al pueblo para excitarlo a que proteste de la fechoría de Bergamín, del atropello de que ha sido víctima el insigne D. Miguel. Pero el pueblo español ha escuchado distraído esas arengas, se ha encogido de hombros y ha dicho: «ahí me las den todas». Como perro que, estando durmiendo, se despierta al oír un ruido, entreabre los ojos, bosteza, y se vuelve a dormir.

¿Por que esa indiferencia? ¿Porque esa apatía? ¿Porque ese cruzarse de brazos y ese no interrumpir el sueño ante un desafío, ante una injusticia, ante una charrada de esa clase, de ese calibre?

El pueblo no entiende a los intelectuales. Entre estos y aquel media más distancia, que entre el pliopiteco, que entre el hilobato y el hombre. El cráneo de la masa es primitivo como el de Trinil. Su mentalidad rudimentaria como la del guarauno, como la del botocudo. En cuanto a la palabra, está el vulgo en una época de prolaia, de prelanguage. Todo lo que dice, todo lo que habla o escribe el intelectual, le es extraño al pueblo, le es extraño en la forma y en el fondo. Probadlo. Leed a un obrero un artículo de Unamuno. En la cara del oyente no vereis una señal de comprensión. No entrará en el asunto, no se apoderará de la cuestión, no se interesará por ella. Ni siquiera se dará cuenta de lo que se discute. Y si se da cuenta de ello se asombrará de que a los hombres serios les preocupen ciertas nimiedades. Por otra parte, el estilo de D. Miguel, tan accidentado, tan quebrado, tan lleno de sorpresas y maravillas, le parecerá más que español, un idioma uralo-altayano. Para que el pueblo entendiera a los intelectuales, sería necesario que estos le hablaran a aquel en su lengua. Sería necesario que aprendieran sus ademanes, sus maullidos, su lexico, su jerga brava y ruda. Sería menester asimismo que estudiaran sus problemas y que discurrieran sobre las cosas que apasionan a la plebe.

El pueblo no ama a los intelectuales. Sabe que estos le desprecian a él. Sabe que cuando pasan a su lado, se taponan las narices. Sabe que les repugna su desaseo, que les asquean sus andrajos. Sabe que los escandaliza y los irrita su miseria. Sabe que, cuando les tiende la mano, insultan su pobreza en vez de remediarla. Y no ignora que por el contrario, a los intelectuales les gustan los honores, los placeres, las riquezas, que luchan por el poder y por satisfacer ambiciones mezquinas, que van a la caza de dotes y de actas, que se lampan por el lujo y por el confort, que los seducen como a las mujeres las lisonjas desmedidas y los

trajes llamativos, que buscan el trato de los grandes, que no son sinceros ni veraces que se venden a cualquiera por dos dracmas como las pelanduscas de los puertos. Y recuerda que muchos de ellos lo han engañado, lo han traicionado, le han sido infieles, y luego se han reído de él.

Por esto, el pueblo no ama a los intelectuales. Los conoce demasiado. El pueblo es indulgente y bonachón, y lo olvidaría todo. Pero lo que no puede perdonar a esos hombres, es su deslealtad, es su perfidia. Muchas veces han pecado los intelectuales contra el pueblo. Lo han visto triste y no lo han consolado, lo han visto indigente y no lo han socorrido, lo han visto atacado y no han salido en su defensa, lo han visto oprimido y no han levantado su pluma como un puñal contra los tiranos. Pero lo peor es que gran parte de ellos, que se han encumbrado trepando por las espaldas de los pobres y convirtiendo las costillas de estos en escaleras, actualmente los escarnecen y los hacen objeto de ludibrio.

¿Y pretenden que ahora, que uno de ellos se ve atropellado y vejado por un ministrón, el pueblo se indigne y proteste? Pretensión tonta. El pueblo no cree, no entiende, no quiere a los intelectuales. Está cierto de que ahora lo buscan porque lo necesitan. Sospecha que cuando lo hayan utilizado para sus fines, lo despedirán con malos modos. Por eso les dice socarronamente a los que le piden auxilio: «Ea, freires, que cada perro se rasque con su pata, que cada burro se sacuda las moscas con su rabo».

ANGEL SAMBLANCAT.

Zaragoza, Cárcel de Predicadores.

Nune Minerva posteat Pal-las

Allá en mis verdes años juveniles, cuando todas las mañanas al caer de las nueve, después de haber formado en el patio de la Academia de Guadalupe, pasado lista y roto filas, subía las escaleras dándole vueltas en el magín a integrales, determinantes y series, dispuesto a demostrar ante el profesor que no me sabía la lección (esto era lo más frecuente); al subir la escalera, cuando alzaba la vista al pintado techo, contemplaba imágenes que a través de la niebla del recuerdo me parecían muy mal pintadas y con ellas una cinta en la que aparecía escrito este aforismo latino.

Traduciremos libremente: nunca Minerva, la Ciencia, fué enemiga de Pal-las, de la Guerra.

Y la guerra actual, esta lucha a muerte entre la Civilización y el Militarismo, me ha hecho, en unión de un artículo de Unamuno, recordar aquella leyenda a tratar de penetrar en las entrañas del aforismo pagano.

A primera vista digo: ciertamente, la ciencia no es enemiga de la guerra: todos los adelantos de aquella son beneficiados por ésta.

Los grandes inventos se aplican inmediatamente a la destrucción: el aeroplano hace pocos años que voló por primera vez y ya deja caer desde los aires esas cagarritas negras de la muerte llenas de violentos explosivos.

Toda la ciencia pura, el álgebra, el diferencial, el integral, la mecánica... se aplican al arte guerrero como me lo hicieron saber bien torturando mi cerebro con los cubileteos de las transformaciones de cálculo.

Todas las ciencias aplicadas se utilizan en la guerra, la resistencia de materiales, la electrotecnia, la química...

Hasta las ciencias naturales tienen su hipiátrica, zootecnia militar y otras asignaturas que se estudian allí.

Hasta existen ciencias militares puras como la fortificación, la ninominada que se ocupa del cálculo y fabricación de cañones y la teoría de explosivos.

Unicamente se nota que no hay reciprocidad, que la guerra no ayuda en nada a la ciencia, pero esto cabe en el adagio.

Seguramente atendió a todo lo anterior quien escribió el aforismo en la cúpula de la escalera del

establecimiento español en el que la ciencia y la guerra andan más unidas del bracero.

Pero por otra parte pienso:

Ciencia es progreso, civilización, adelanto, humanidad, victoria de hombre sobre la naturaleza, sobre el dolor y la muerte, salud, vida.

Guerra es atraso, ancestralismo, barbarie, destrucción, aniquilamiento, ni humanidad, triunfo del dolor y de la muerte.

¿Como pueden cosas tan antagónicas ser amigas y no estorbarse mutuamente?

Ciencia hay en Alemania y Ciencia hay en Francia. Ejércitos hay en las dos naciones. Ambos ejércitos usan de la ciencia como elemento de destrucción.

¿Como entonces se dice que en esta guerra lucha la civilización contra la barbarie?

¿Como Francia es la Ciencia y Alemania la guerra?

¿Como ahora están frente a frente Minerva y Pal-las?

Y pensando despacio en todo esto me respondo a mi mismo que, hay dos clases de ciencias y dos clases de guerras.

Hay una Minerva latina y otra teutona, hay una Pal-las mediterránea y otra nebulosa al otro lado del Rhin.

La Pal-las romana era una diosa casta y fuerte. Aquellos ciudadanos de la república cuando veían a la patria en peligro le sacrificaban un par de palomas e iban alegres a buscar la muerte pensando que no vale tanto vivir.

Cuando sintieron deseos imperialistas de civilizar a los bárbaros pensaron que Pal-las no tenía nada que ver en aquella guerra colonial y enviaron legionarios extranjeros, soldados mercenarios, y ellos quedaron en el Foro oyendo a Cicerón o se entregaron a los placeres aconsejados por Epicuros.

En cambio la diosa de la guerra de los germanos era una espada clavada en el suelo — la espada que con la pólvora seca mezclaba Guillermo en sus brindis cuando quería hacer un latiguillo para sus oficiales.

Era una diosa fría como el acero, tétrica como la sangre enmohecida, implacable como el filo cortante, y no había ningún filósofo que mitigare su prestigio.

La guerra de los romanos era noble y caballeresca y la de los germanos asoladora y cruel.

La guerra latina era y es el sacrificio de la vida en nombre de una idea grande y la guerra teutona el sacrificio de todas las ideas grandes a la guerra.

Conquistó Roma a todo el mundo antiguo y no consigna la historia ninguna de esas devastaciones que después acompañan a los ejércitos triunfantes.

Tuvieron que venir los bárbaros del norte para enseñar a Europa el sistema del saqueo, de la destrucción, del incendio, del robo, de la violación, del degüello.

Desde que ellos sentaron ese precedente — y dejaron como ejemplo en Cartagena cinco capas de ruinas superpuestas procedentes de cinco demoliciones — desde ellos las guerras en el mundo han sido terribles y los hijos de aquellos bárbaros siguen practicando sus métodos y *lovainizando* cuanto encuentren por delante.

La guerra latina es duelo entre caballeros.

La teutona pelea a navajazos entre rufianes ma-drugones.

La ciencia latina es diosa suprema a la que se subordina todo.

Los filósofos de Grecia y Roma la colocaron en aquellos tiempos primitivos por encima de todos los dioses.

La ciencia teutona es una alcahueta encadenada por un cabo furriel a un mortero de 42.

Minerva era grácil, pura, digna de todos los respetos; madre de la ciencia latina moderna.

La ciencia teutona es borde, y Nietzsche nos da una idea de ella, de esa ciencia que debe alcanzar su más alta cumbre en la filosofía, explicándonos su teoría de los super-hombres y de los hombres-borregos. La conducta oficial alemana está empada de nietschismo. (Nota: para Nietzsche el torero es un super-hombre: si viviera yo le haría pasar diez días al lado del Chiringuito chico, o parecido fenómeno).

Claro es que la ciencia y la guerra alemanas se han hecho para entenderse como el can y su amo.

También se entienden perfectamente la ciencia y la guerra latinas, como hermanas defensoras de todo

lo noble y bueno. Las conquistas científicas consolidan las morales, libertad, patria, independencia.

En ambos casos es cierto:

Nunc Minerva postea Pal-las.

Pero la ciencia latina y la poesía meridional, y la filosofía del sur, y la literatura del mediodía, y el arte mediterráneo, y la guerra caballerosa de nuestros adalides, y el corazón ciudadano que la Roma republicana nos hizo heredar, todo lo bueno, noble, grande, bello y sabio de la latinidad, protesta indignado de la guerra hecha a la alemana, del sistema guerrero de los *lovainoclastas*, de los violadores de la neutralidad de los débiles, de los fusiladores de pacíficos e indefensos, de los herederos, de los bárbaros del norte.

Protesta también del servilismo de la ciencia alemana que inventó las bombas de aeroplano para dejarlas caer sobre París y matar mujeres y niños.

¡Y un cerebro humano gastó fósforo en largas horas de insomnio y aplicó fórmulas científicas para inventar esas bombas!

ALFONSO MARTÍNEZ RIZO J. B.

En la Cárcel 2-XI-14.

IDEOLOGÍES

HOSPITALS I HOSPICIS

Juntéu la hipocresia i la maldat, la fanfarroneria i la estupidesa, imaginéu lo pitjor que puguin fer totes juntes mogudes per sos instints més dolents, i encara no arribaréu a la concepció d'un hospital, d'aqueixos edificis, casernes de la mort, infern de tota desesperació, que aixequen els capitalistes i els clergues per a burlar-se dels desdixats i del vençuts, per a escarnir llur dolor, per a escursar llur vida, augmentant llurs sofriments.

Els hospitals i els hospicis, cloaques de la humanitat, son una vergonya per a la civilització. La seva sola existencia revela unes desigualtats socials que sublevén l'esperit. Si voléu sapiguer el grau de cultura d'un poble, la soma de ben-estar de sos ciutadans, no us fixéu pas en el luxe de les construccions urbanes, ni en la magnificencia dels edificis públics, ni en les prosperitats de ses indústries i comerços. Preguntéu pel nombre d'hospitals que tanca, pels hospicis de tota mena que conté, i sabréu si la justicia i la prosperitat hi regnen amb tota la esplendidesa. Si os diuen qu'allí l'Estat o la iniciativa particular sostenen moltes d'aqueixes institucions abominables, fugiu, fugiu sens girar el cap, del lloc male't, com fuig la llum de les tenebres, com s'aparta la virtut del vici, com s'allunya la recititut de la mentida hipócrita.

Hospicis i hospitals denuncien un retrás, una injusticia i una cobardía. Als hospicis i hospitals els nomenen sants. Jo els maleheixo en nom de l'obrér explotat, i voldria que la meua maledicció fos prou eficaç per a desplomar ses parets que tants plors i tantes malediccions han sentit i qu'han vist tantes abominacions.

LUDOVIC PETRUS.

CAPÍTULO XX

En donde se da cuenta del prudente consejo que dió a su amo el escudero Panza.

—Hace rato, señor don Quijote, que me acude en las mientes un refrán que me enseñó mi agüelo, y que viene aquí pintiparado; mas si no fuera por la prohibición de soltar refranes que vuestra merced me hizo cuando aquello de Santiago, ya hubiera dicho envído sin esperar el quiero, que quien a buen árbol se arrima buena sombra le cobija y más vale una toma de dos, te daré porque quien bien te quiere te hará llorar.

—Maldita sea tu especie villana y tus refranes endemoniados. Calla de una vez y no sueltes más refranes a despropósito. En eso le parecés a un mal leguleyo que yo me sé y que ignora todas las leyes incluso las de la caballería, aunque siempre le salen por la boca citas y más citas, textos y más textos que él dice sean de códigos y leyes, de las que ni aún comprende el espíritu; porque has de saber ¡oh Sancho amigo! que si el abogado no se asimila el espíritu de la ley es como el caballero andante que se lanza a aventuras sin ahogar en su pecho el ger-

men de las malas pasiones. Un letrado ha de ser de ingenio vivo, ha de tener memoria despejada, ha de poseer un espíritu sutil, y sobre todo, un honrado sentimiento de la Justicia que le permita salvar al inocente y aún al mismo culpable de las mallas de la ley; porque te he dicho una y mil veces, amigo Sancho, que las leyes las hacen y las aplican los hombres y por lo tanto están sujetas a error; pero que el espíritu de la justicia no está reñido con la misericordia, mejor dicho, está subordinado a ella.

—Creo señor nuesamo, que bien podría vuestra merced archivar la espada, jubilar a Rocinante y meter entre algodones el yelmo de Mambrino; si vuestra merced ejerciera la abogacía ya sacaría su provecho, que no le faltarian entuerros que enderezar, ni viudas que proteger, ni huérfanos que amparar.

—Puede que tuvieras razón amigo Sancho; puede que si dejase las armas estuviera más en mi oficio, ya que hoy no son las armas patrimonio de caballeros, al menos en alguna parte que tú no ignoras y yo bien me sé; porque has de saber que el soldado, sea noble o plebeyo, que al empuñar la espada no lo hace para defender al débil, al menesteroso y al oprimido, y no la esgrime en defensa de la Justicia y de la Virtud, ese soldado no merece el nombre de caballero sino el de follón y mal nacido que se pone del lado del fuerte porque paga más o porque puede más. Los verdaderos caballeros, sean de humilde o de elevada cuna, jamás prestan su espada al poderoso, si éste representa la tiranía, la opresión, la injusticia...

—Paréceme, señor don Quijote, que se ha contaminado vuestra merced con eso que el cura de nuestro lugar llamaba pegagogía.

—Demagogia querrás decir.

—Bueno; todo es gogia; y si por un caso vuestra merced se hace emenagogo...

—Demagogo dirás.

—Me es completamente inverosímil: de un gogo a otro gogo no va una mota de caspa. Sólo digo que al hacerse lamegogo no vaya vuestra merced a hecharla a perder, porque tras de la sogá se va el caldero y que más vale un cuerdo en su casa que loco en la ajena.

—No, Sancho, no; desde que fui vencido por el Caballero de la Blanca Luna he meditado muy a mi sabor sobre lo que en sí significa el ser caballero. Todos somos vencidos: desde que el caballero tiene el firme propósito de cumplir como tal caballero andante no da un paso sin hallar un contratiempo: en la aventura del vizcaíno fui vencido realmente porque osé combatir al criado de una dama a quien debí respetar, en la de los molinos de viento por el gigante de la soberbia, en la de los yanguéses por la arrogancia imprudente, en la de los carneros por la fantasía, y en otras muchas que tú bien sabes y que no cito; porque vencedor o vencido siempre fui yo mismo el que sufrió la derrota de las pasiones que abrigaba mi pecho; y la ignorancia, la soberbia, la inoportunidad, la fantasía fueron aplastadas por la lógica de los hechos, que al aparecer desatinados no eran sino producto de las imperfecciones que como caballero andante estaba lleno.

—De ese modo quedamos señor caballero andante, en que si vuestra merced me hubiese hecho caso nos hubiéramos evitado muchos palos, y yo aquel manteamiento de la famosa venta encantada o famoso castillo de los diablos.

—Eso no, porque a pesar de mis reveses, de haberte hecho caso no hubiera acometido la aventura de los leones, que fué la que más fama me dió en el mundo de la caballería andante.

En esto, al salir a un claro del bosque vieron aparecer en el fondo de un valle las ruinas de una ciudad: un campo de desolación. El incendio, el estrago, todos los daños de la guerra habían dejado su sangrienta huella. A lo lejos se veía al ejército alemán dispuesto a aniquilar los humeantes muros que aún quedaban en pie.

—He aquí, Sancho, una de las aventuras de más gloria y provecho que los hados me han deparado: mira aquel ejército tan terrible y tan numeroso que acaba de arrasar esta gran ciudad; míralo bien. Voy a acometerlo; verás como con mi valor y la pujanza de mi fuerte brazo se ve pronto convertido en fugitiva manada de carneros.

—Ta, ta, ta,—dijo Sancho Panza,—ahora sí que cae bien el refrán que pensaba soltarle a vuestra merced: genio y figura hasta la sepultura.

—¿Por qué dices eso, Sancho?

—Lo digo, porque si cuando tomó los carneros por ejércitos salió con varias muelas menos, hoy que toma esas tropas por ovejas ya puede vuestra merced poner las posaderas en vinagre. Hágame caso alguna vez y piense que a tan famoso caballero como es su merced no vendrá nadie a acometer-

lo a su casa. Deje quietos a los que allá se destrazan, y piense que si salió bien de la aventura de los leones puede salir mal de ésta, y que bien está San Pedro en Roma, y el muerto al hoyo y el vivo a la hogaza, porque a río revuelto ganancia de pescadores.

—Tienes razón, Sancho amigo, Sancho prudente, Sancho concienzudo, Sancho previsor; seguiré tu consejo por primera vez en mi vida y seré morigerado como monja con el mal mensil, aunque haya quien crea que el no acometer tamaña empresa sea debido al temor. No, sino a prudencia; a prudencia nada más, porque don Quijote se guarda para mayores empresas.

Y volviendo grupas a Rocinante se tornó don Quijote a su viejo solar manchego en donde siguió los consejos de Sancho dejando que allá se las compusieran en Flandes los del uno y del otro bando; que allá se curen de las viudas y huérfanos que causa tan terrible lucha; viudas y huérfanos que quedan en el mundo sin más amparo que el que les dé el que viste a los lirios del valle y alimenta a los pajaricos del campo.

MIGUEL MATZ ALARCÓN.

Pueblo desgraciado

El Parlamento norte americano ha aceptado, por doscientos once votos, contra cincuenta y dos, un proyecto afirmando la intención de los Estados Unidos de reconocer la independencia de Filipinas, así que se haya formado allí un Gobierno estable.

Este asunto no se discutirá en el Senado antes de la próxima legislatura.

¡Triste sino el de aquel infeliz archipiélago, tan digno de mejor suerte! Tres siglos de dominación española, como víctima propiciatoria ofrecida a la insaciable voracidad de funcionarios sin conciencia, castigado a sufrir pacientemente el ominoso yugo monacal, alzóse un día en demanda de sus legítimos derechos, de aquello máspreciado entre los pueblos dignos: la independencia.

El coloso americano, so pretexto de ayudarle en sus justas aspiraciones, entabló guerra con España, produciendo el mayor desastre que nuestra nación ha sufrido y apoderándose de las preciosas joyas oceánicas. Los filipinos no consiguieron otra cosa que cambiar de dueño.

Los directores del jóven y valiente pueblo no han cesado, ni un momento, de trabajar por la consecución de sus nobles fines y a las constantes y justificadas peticiones tagalas, se ha contestado siempre con el anuncio de una próxima concesión. Son tantas ya las promesas y resulta ahora tan restringido el acuerdo tomado por el Parlamento, amén de que no se sabe si lo ratificará, ni cuando el Senado, que mucho nos tememos se vean otra vez chasqueados, los nacionalistas filipinos, en sus lógicos y razonables anhelos.

La célebre frase de Monroe, que sirvió de lema a todo un sistema político: *América para los americanos* ha tenido una adición impuesta por los sucesores de aquel estadista. En la patria de Lincoln y Washington se dice en estos tiempos: *América para los americanos... y el resto del mundo también.*

Hora es ya de que acaben los pobres filipinos de ser súbditos de poder extraño alguno. El antiguo y riquísimo feudo de los frailes españoles se ha hecho acreedor a regir por sí mismo sus propios destinos. Cuando otra cosa no, lo exige la preciosa sangre del inolvidable Dr. Rizal, derramada en tierra filipina, en aras de los santos ideales de liberación, víctima de la furiosa rabia de los malditos inquisidores modernos, dignos de haber servido de lacayos al tétrico Felipe II.

F. MOLINER SALCEDO.

Immoralitats públiques

L'ètica dintre dels Municipis

Es un tòpic ja molt gastat aquell que alguns diuen de que «ningú fa res sense guanyar res», es a dir, la mala suposició, filla del malejat ambient de la desconfiança que sentim pels nostres consellers, que's llença a damunt de qualsevol home que, elegit per la mera voluntat del poble, s'erigeix el seu representant i, en ús de la seva gerarquia, barreja de democràcia i d'autoritat, destina els cabals de la població i regeix la marxa econòmica de la mateixa. El que té un càrrec públic està a la mercè de totes les llengües, des de la xafarderia de les dones fins a les taules de cafè, la seva gestió es discutida, i la seva consciència—qu'hem podríem dir el reflexe de la gestió—es mocegada sens mirament, segons sigui la pietat o la violència de la mateixa. S'ha rebaixat tant el càrrec de representant del poble, que tota la seva dignitat es aparent, es a davant dels ulls de tot-hom, com una cosa encarcerada; la seva autoritat, més enllà del radi de la seva acció, es una cosa fictícia, buida, irreal.

Els que usen tant aquell tòpic, que precisament son aquells que sempre moceguen, els que no volen veure una dignificació més que s'involucra a l'home erigit representant, els que creuen fictícia i encarcerada la seva esfera d'acció, son precisament els qu'estant mancats de tot ideal polític, que no son defensors de cap programa ni de cap aspiració, aquets que no saben veure més que l'obra destructora, inútil, sense reflexes de les dretes, s'obliden llastimosament de fer justícia, precisament en aquells que corpesos per un ideal, duts dins el Consistori per la suprema aspiració del seu programa, s'han sacrificat moral i materialment en bé d'aquell poble ingrati, en bé d'aquelles llengües que amb pietat o amb violència moceguen la seva gestió, i àdhuc la seva consciència.

Els ideals d'un o altre grup tendeixen a que l'home fassi la seva gestió seguint la pauta dels seus ideals, desprenent-se aixís de tot interès particular i partidista qu'hauria de fer quan, realitzant l'obra, se vegés sol, sense res a dintre seu que l'empenyís a donar-hi un color o altre, per a definir clarament, en les hores de fiscalització, la seva diferencia de les altres, i perque no's vegi vergonyosament que pel seu poc criteri, que per la rudesia de la seva intel·ligència, hagi sigut aprofitat pels altres i la seva alta representació hagi anat a parar a mans mercenaries.

I el cas d'aquell regidor defraudador dels interessos comunals, se troba perfectament dintre dels límits que marquem. Sense cap aspiració ideològica, sense ni una ratlla de programa polític ni municipal, orfe de tot sentiment que l'inclinés marcadament en favor d'un o altre grup, amb aquest indigne nedar en dugues aigües, herèu aprofitat de iguals antecessors sense consciència ni escrúpols, el seu lema i la seva bandera se reduïa a tot això: *Administrativa*, i ja veïeu lo qu'ha sigut la seva administració, la seva obra, afirmar en aquells xocs d'ideals, en els que respiren l'ambient de la desconfiança mútua, en fer creure més i més que «ningú fa res sense guanyar res».

Per als regidors republicans

Sentim haver-ho de dir, però ens hi obliga la nostra fè en l'obra de sanejament de

tot organisme públic. No heu complert com era d'esperar. Esperarem nosaltres, i amb nosaltres tot el poble, qu'hauríeu exigit en posar un càstic o un correctiu, al company que valent-se de la seva representació i a espatlles de la autoritat, tan indignament mercadejava amb els interessos comunals, embrutant aixís la dignitat de tots i lo que podria significar un companyerisme, en alguns els podria semblar una complicitat. Ja deïem en la passada edició: *sanejament per damunt de tot, es el poble que ho reclama*.

I el transcórrer la última sessió sense que un dictamen de la comissió d'Hisenda, i sense que cap veu s'aixequés clamant justícia pel que havia tacat la seva cadira de regidor, ho trobarem incompresible. En aquest cas, no pot acceptar-se ni l'amistat ni el companyerisme; primer l'honradesa i el bon nom davant del poble que us erigi en els seus representants.

Per als que fan el «Diari de Sabadell»

El senyors que redacten el «Diari de Sabadell» s'han molestat un xic perque ens preocupàvem tant d'ells en aquets darrers dies, referent a llur comportament en l'afer Germà. «I doncs els demés diaris» han dit ells... Segurament que no'ls devien llegir. Que consti ben alt: no n'hi havia cap de tan hipòcrita com el «Diari de Sabadell». La «Gazeta del Vallès» si no deïa que'l carro era d'en Germà, al menys deïa que era el carro de l'Anís del Taup, i aixó que no son tan liberals (?) com vosaltres.

De les veritats ne dièu continua obstinació, i finalment les enfilèu que'l nostre setmanari diu de tot menys del títol que te per nom, aixó es, que no fem doctrina de Federalisme.

Vosaltres l'ignoreu completament el Federalisme; que per ventura no es del programa federal el vetllar per la moralitat i sanejament dels càrrecs públics?... que volen millor obra del programa federal que vetllar per la llibertat dels companys empresonats?... Vosaltres estèu incapacitats per a donar-nos lliçons de lo que tant malversèu.

Vosaltres rai... d'ençà d'aquestas defraucacions hi heu anat bé. En Germà us ha fet posar l'anunci més gran.

I vosaltres volèu donar lliçons de Federalisme?... Val més que lo poc que sapiguèu, us ho guardeu per a explicar-ho en la *pajarera* del Centre Català, an els vostres íntims companys que'n les darreres eleccions treballaven descaradament la candidatura Turull.

L'apel·lació

En els últims dies d'aquesta setmana no se sabia, en els llocs oficials, si el regidor Germà havia apel·lat o fet recurs d'alçada en contra l'acort de la Junta Administrativa que'l condemnà.

Potser el seu advocat, l'incommensurable Cruells, li devia dir:

—Creïeu-me, Germà, no alcèu mes la llebra...

A la Casa de Caritat i de Beneficència

ANORMALITATS

Deïem en la nostra passada edició que successivament parlariem de varies anormalitats i deficiències que s'observen en aquella Casa, com si alló fos la casa d'un particular o bé entregada a mans mercenaries, sense respecte pels assilats, ni les costums, ni les

lleis que la regeixen, i que, segons sigui qui les fassi tenir efectivitat, son en benefici o en perjudici dels que hi busquen un consol, uns cors magnànims i unes mans totes plenes d'amor, per a gorir la seva dissort i la seva desventura.

Des de molts anys el conegut carnicer anomenat Jalenques, es l'abasteixedor, per concurs obert a l'efecte, de les carns que cada dia serveixen per a aliment a dits assilats. Doncs bé, no fa molt temps, que'l director de torn, senyor Ponsá, sense dir res a ningú i ni menys consultar-ho, digué que no n'hi portés més de carn, que al seu lloc ja n'hi havia un altre. L'abasteixedor, com es natural, protestà de la forma inusitada en que s'el havia avisat i alegà les bases del concurs qu'ell fins allavors havia complert estrictament; no l'hi valgueren les raons i no portà, des d'allavors, més carn en aquella Casa.

Peró sabéu perque el senyor Ponsá el volia destituir d'aquesta forma? Perque entre la carn que duia pels assilats n'hi havia poca de preferència per a les *hermanas* que fan el servei d'aquell establiment, i aquestes devien queixar-se al director de torn senyor Ponsá, i aquest, atenent més als seus precs que mirant en bé dels assilats, tragué al dit Jalenques i nomenà un altre abasteixedor que, mermant de la carn destinada als assilats, pogués haver-n'hi més per a les dites *hermanas*, demostrant-nos aixó el seu esperit de sacrifici que tenen envers els assilats.

Peró vingué la Junta Administrativa i li digué que ell, com a director de torn, no podia treure ni posar a ningú, sens avans obrir un nou concurs, ja que l'acte realitzat per ell era un veritable atropell a l'antic abasteixedor i a les altres decisions d'ulteriors Junes i del mateix concurs que encare no havia finit, i davant de tot aixó, davant d'aquesta veritable ridicolesa, sigué restituit abasteixedor el que ja ho era, l'anomenat Jalenques.

Molt bé Srs. Ponsá i Sallarés (a) Naïpe, que's faci cas de les peticions d'aquelles germanes de la caritat—que continuant aixís posarem en dubte la seva condició de caritatives—peró mai atendre les seves peticions o els seus capritxos que siguin o signifiquin un perjudici o una merma pels assilats, sigui en l'ordre que's vulgui, perque a més d'ésser una injustícia i una falta ben notoria als més sagrats debers d'humanitarisme, semblaria que aquella Casa i els seus assilats siguin no més que un escambell per ambicions incalefiables.

Aquestes anomalies serán culpa, tal vegada, que'l director de torn es pensa que deu regentar a casa seva, encare que allí com pot veure i deu saber, ha d'ésser molt diferent, o sinó, ¿qué devia passar que l'infermer deixés en sec als seus pobres assilats? Es que també hi ha alguna cosa anormal amb aixó?

Que's desenganyin el director i els que l'ajuden, será sempre anormal tota cosa que fugi de les lleis allí estatuides, escoltant als que la volen trencar. Sense el cor a la mà, sense la llei a l'altre i una gran dosis d'humanitarisme i d'amor al pròxim, no pot dirigir-se una Casa on tot ha d'ésser pau, alegria, dolcesa i ventura, la desgracia que representen aquets assils no demanen pas altra cosa, i aixó, senyors directors, no es pas molt car ni costa molt sacrifici.

Devegades els homes busquen lo que no saben i altres no saben lo que busquen.

Notes i comentaris

L'estat dels nostres carrers

Féia anys, molts anys que'ls nostres carrers no havien estat d'una manera tan lamentable com ara, la seva decadència asquerosa prevé d'ençà d'aquest farrigofarrago de regidors administratius, regionalistes i catòlics, que fa anys mangoneigen els cabals del poble.

Quan el nostre partit va foragitar de cá la Ciutat el caciquisme asquerós que la administrava, va trobar les coses igual qu'están ara. Sense una pesseta a la caixa i uns carrers intransitables encare no queien quatre gotes. Tota la feina dels nostres regidors va ésser fer empedrar els carrers de més tránzit i conservar en bon estat els carrers secundaris. La ciutat llua i arréu es véia l'esforç dels quins l'administraven.

Peró ha bastat que'ls federals deixessin de tenir majoria a l'Ajuntament; ha bastat qu'una colla d'administratius, regionalistes i catòlics s'apoderessin del govern de la ciutat per a que'ls carrers tornessin a l'estat de deixadesa d'abans. Sembla que'ls que'ns administren no siguin sabadellencs. Els carrers empedrats son plens de sòts i de roderes, i els carrers que no ho son, amb les plujes d'aquets dies han quedat bruts, repugnants, intransitables. Fan enrogir la cara de vergonya i fant cloure els punys de rabia. La higiene, l'ornat públic i la comoditat del tránzit rodat i pedestre, reclamen enérgicament una millora.

Fa vergonya el dir-ho, però les veritats no's callen.

Fa anys que l'Ajuntament no s'ha gastat una pesseta per a la conservació dels carrers, i cada any es tanquen els presupostos amb un déficit afros.

Causa extranyesa aixó.

Si el poble, aquest poble sofridor que paga pacientment lo que l'Ajuntament li diu, tingués pòls i tingués ànima, voldria saber, exigint-ho, amb que s'esmercen els cabals de la Ciutat.

La déria del Sr. Llonch?...

Es tant lo que'ns te capficats el treball jesuític que fa el senyor Llonch contra la supressió del impost de consums, que l'altre dia várem arribar a somniar-lo. Heus-aquí quin somni més casual: Vegérem un carro curull de bots d'oli qu'entrava per una travessia de la Via Masagué, i naturalment, aquest carro entrava també sistema Germá, i heus-aquí que en aquells moments passava el senyor Llonch, éll que s'atura i es posa a conversar amb tota frescura amb el propietari del carro; nosaltres pensávem: aquest li succeirà lo mateix que a n'el Germá, perquè aquell deu ésser el visitador; i cá, va resultar que no ho era, sino al contrari, varen despedir-se tot respallant-se, com si fossin de família. I en aquets moments, maliat-siga, várem despertar-nos tots capficats, i a fé qu'encare ho estem. Si creiéssim amb les dormidores, aniríem a consultar-lo aquest somni.

¿Qui sab si la déria del Sr. Llonch?...

Campanya pro-supressió del impost de consums

L'incansable regidor republicà senyor Llagostera ve fent una extensíssima campanya per medi de la tribuna i de la premsa, per a enterar en el poble de les ventatges que reportará el suprimir el tan odiat impost. Aquesta campanya te dues finalitats: la primera, en fer conèixer escuetament la aplicació de la llei qu'ha de regular la marxa eco-

nómica dels cabals públics, i segona, en desvirtuar la baixa i indigna campanya, que sota má, a les fosques, venen realitzant els enemics de la mateixa, ensibornant a pobres ignorants, gent que'l seu grau de cultura no's pot calificar més que amb un cero, però, aixís hi tot, la campanya es rastrea, arrocegant-se per terra com el gram, no trobant ocasió ni gent propicia per a fer esclatar un moviment en contra la substitució del citat gravamen.

El senyor Llagostera va donant conferències en diverses societats polítiques i econòmiques de nostra ciutat, on el nombrós públic que concorre a les mateixes, aplaudeix les raons que exposa el conferenciant, com a senyal que s'identifica amb les mateixes.

La primera fou a la Fraternitat Republicana Radical, la segona a la Cooperativa Sabadellense, i la tercera tindrà lloc demà diumenge, a les 4 de la tarde, en el Círcol Republicà Federal de la Creu-Alta, tenint-ne lloc en altres locals próximament.

Encoratjem al senyor Llagostera en tirar avant en el camí emprés, doncs aixís i sols aixís resultarà estéril l'obra dels nostres enemics.

La conferencia pública d'en Alfons Martínez Rizo

Diumenge passat, a la nit, tingué lloc en la Fraternitat Republicana Radical, una notable conferència per l'abnegat lluitador radical i distingit col·laborador nostre en Martínez Rizo, disertant sobre l'interessant tema «El terrorismo en la guerra».

El conferenciant demostrá de com des de'ls primitius temps fins als nostres dies, sempre s'havia empleat el terrorisme dins les lluites guerreres, tant en les guerres civils com en les religioses, citant varis exemples que evidenciaren els seus notables coneixements històrics. Deduí conseqüències amb la portentosa guerra actual, i fustigá durament als alemanys pel terrorisme que empleen en aquesta guerra, i elogiá a la Bèlgica per la valla posada al pas dels exèrcits teutons, en quins només els guí la destrucció de la civilització passada, com l'immensa riquesa espiritual de Lovaina, el monument de Reims, ja que'l terror i la pó es l'ànima dels exèrcits teutons, com si fossim encare en el temps antic. Pro amb tot, no es terrorisme en el sentit crú de la paraula, sino que's una pràctica mercantil, competència industrial, doncs sistemàticament destrueixen també màquines i fàbriques.

Atacá després als jaumins *protectors* del poble espanyol amb la seva baixíssima campanya. Explicá després el sentit de la paraula barbre, demostrant que'ls alemanys seran els veritables barbres del sigle present.

Acabá elogiant als pobles aliats que lluiten per la llibertat humana i fent veure la transcendència de sortir de la nostra neutralitat.

El conferenciant fou molt aplaudit per la seva hermosa peroració, doncs tot lo apuntat aquí sols es una esquema de lo molt que digué.

"Los Aliados"

Havem vist l'interessantíssim setmanari que amb aquest nom ha aparegut recentment a Barcelona. En éll hi col·laboren les més prestigioses firmes de les diferents tendències polítiques, lo que resulta que'l fassi més important de lo que a primera vista sembla.

Recomanem als nostres amics la seva lectura.

Telegrama

La Joventut Federalista de nostra ciutat, ha cursat el següent telegrama:

Congreso Diputados.—Madrid.—Marcelino Domingo.—Juventud Federal Sabadell ruega interese alcance amnistía Moliner Salcedo, preso aún cárcel Tarrasa.—Presidente, Ninet.

Reunió del Comité

El próxim dimarts, dia 17, el Comité del Partit Federal tindrà Junta General reglamentaria per a tractar dels següents assumptes:

1. Acordar la data de renovació del Comité.—2. Donar compte de la tasca portada a cap pel Comité.—3. Disposicions generals.

Conferencia

En la Fraternitat Republicana Radical tindrà lloc demà a les 9 de la nit, una conferència a càrrec del propagandista radical en Josep Ulled, enraonant sobre «El partit radical i la política actual.»

Noves

Demà diumenge, tindrà lloc en la sala del Círcol Republicà Federal un gran ball de Vetlla de cacera a càrrec de la Societat Choral «La Industrial», a benefici de la Caixa Mútua de la mateixa societat, executant el programa la tan aplaudida Banda Municipal d'aquesta ciutat. Abans de començar el ball en el saló-café, la Banda i el chor executaran diverses pessas de concert. La massa choral serà dirigida pel mestre Morera, de Terrassa.

A la tarde gran ball amb piano a càrrec de la Joventut Recreativa de la nostra entitat, executant el programa el reputat mestre n'Enric Bosch.

—El governador civil, com a resultat de la visita feta a Sabadell per l'inspector provincial de Sanitat doctor Trallero, ha enviat a l'Arcaldia una comunicació en la que manifesta que, com les aigües residuals o de les fàbriques no poden discorrer pels seus llocs actuals, sense que persisteixi el perill de contaminació de les aigües de Barcelona, les emplearan encara que sia amb caràcter provisional per a l'rec del camp, fins que s'estableixi un procediment definitiu de depuració que garanteixi la seva inofensivitat.

—Ha visitat nostra redacció el periodíc vi-setmanal d'Sports i Teatres «Sabadell Deportiu».

—Les mantes que destinades als exèrcits beligerants ha remés fins a la setmana actual el Gremi de Fabricants de Sabadell, ascendeixen aproximadament a 50.000.

—Ha sigut nomenat redactor-corresponsal en aquesta ciutat del diari «El Poble Català», el nostre distingit amic i redactor d'aquell setmanari, en Joan Puig Pujol.

—Heus aquí el resum que ha format la Junta Municipal del Cens de població dels habitants de Fet i Dret, classificats per sexes, segons resulta de la inscripció verificada el dia 15 d'Octubre en el terme municipal de Sabadell.

Població de Fet: Homes, 15.241. — Dones, 17.157.—Total: 32.298.

Població de Dret: Homes, 15.350. — Dones, 17.113.—Total: 32.463.

—Amb l'article que avui publiquem del nostre distingit amic el regidor republicà en Jaume Llagostera, s'acaba la serie que venia publicant, tractant de la manera com éll sab fer-ho, de la próxima supressió dels consums.

Aquets articles han fet un bon afecte dintre el poble sabadellenc i han sigut un gran element per a portar, en certs esperits pessimistes, l'optimisme que generalment se sent per la próxima mort de l'odiat impost dels consums.

—Per a demà diumenge s'ha anunciat en la Societat Coral «Colón» de la Creu-Alta, i per la companyia Alegret, que tant éxit alcançá el diumenge últim, dia de la inauguració de la temporada, l'obra de J. Pous i Pagés «L'endemà de bodes» i el drama d'en Josep Baldíri «La sombra d'una rialla».

En el próxim número parlarem més extensament d'aquesta companyia.

Kiosc de Canaletes

Cervesa **E. Petry,**

S. EN C.

Exigeixis en els taps la marca del Representant

Gasseosa **F. PANÉ**

Se serveix a domicili

Rambla, 198

Latorre, 2

La Mutual Vascongada

Societat Espanyola Popular d'Estalvi i Previsió
Autoritzada legalment amb fetxa 26 Decembre 1910

Aquesta Societat te constituída la fiança o el dipòsit de garantia que exigeix la Llei, funciona baix la inspecció del Estat Espanyol i d'acord amb els preceptes de la Llei de Segurs de 14 Maig de 1908

OBJECTE DE LA SOCIETAT

Crear un capital a cada un dels seus socis, mitjantsant entregues desde 5 pessetes al mes, durant deu anys.

PROBLEMES QUE RESOLT:

Socor per a la viudetat :: Herencia per a la familia :: Capital per a l'obrer :: Retir per a la vellesa :: Dots per els fills :: Protecció als orfes.

Representant a Sabadell

Joan Juncá

Carrer LLOVET, 17

Dipòsits de ciment armat

Compra i venda de finques

J. MANICH

Turull, 49 i 51 Telèfon 531

Rafael Guerra del Río
ADVOCAT

Te overt son despatx a Sabadell tots els divendres
Tres-creus, 13 - baixos

**SABATERIA
TOUS**

Es la casa que ven el calçat més elegant
i més ben confeccionat a preus reduits

Fotografía Moderna

Fotografies, Ampliacions
Postals i Reproduccions

:: PREUS ::
ECONOMICS

Currea, 50
Sabadell

Donya Maria de la Riva de Ortiz

MESTRA SUPERIOR

donarà classes nocturnes i diurnes en sa casa i a domicili, en hores i a preus convencionals.

INDUSTRIA, 3 - 1.ª - Esquerra

També en el mateix domicili, i per professor competent, es donaràn classes de 1.ª i 2.ª ensenyança.

CIUTADANS: SUSCRIBIU-SE A

EL POBLE CATALA

DIARI QUE DEFENSA LLEALMENT ELS
IDEALS D'AUTONOMIA I FEDERALISME

4 PTES. DIÀRIES

Es el son que guanya tota persona d'abdós sexes, que sapiguent escriure amb una lletra regular, desitgi ocupar ses estones vagaroses en un facilissim TREBALL D'ESCRITURA que necessitem profusament per a la propagació de nostres invents a Espanya. No es te de comprar res. S'envien gratis detallades referencies, escrivint als ESTABLECIMIENTOS LISBONENSES, Rua da Prata, 156, Lisboa, (Portugal).

EMPRESA DE POMPES FÚNEBRES
Societat colectiva -- 3 Sucursals amb telèfon

Safreig-Vell, n.º 18
Telèfon 504

Rambla, n.º 18
Telèfon 506

San Pau, n.º 9
Telèfon 508

Un 45 per % d'economia en tota classe d'enterros :: CORONES a preu de fàbrica
UNICA EMPRESA QUE POSSEEIX CAMBRA DE DESINFECCIÓ

Enterros a plassos a UNA pesseta setmanal. — Cotxe especial per a portar els baguls a domicili. — Desinfecció a domicili gratis. — Servei permanent.

Fàbrica i taller: Arrabal de dins, 12

LA OMEGA